

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-410/19-L

Název	Masarykova základní škola a Obchodní akademie Tanvald, Školní 416, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 416, 468 41 Tanvald
E-mail	reditelka@mzsaoatanvald.cz
IČ	43256791
Identifikátor	600010473
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Duňková
Zřizovatel	Město Tanvald
Místo inspekční činnosti	Školní 416 a Raisova 333, Šumburk nad Desnou
Termín inspekční činnosti	1. 4. 2019, 4. 4. – 9. 4. 2019, 13. 6. 2019 – 18. 6. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Masarykova základní škola a Obchodní akademie Tanvald, Školní 416, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 500 žáků, školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 85 žáků, školního klubu s nejvyšším povoleným počtem 35 žáků a obchodní akademie, která v letošním školním roce nevykazuje žádného žáka. Škola vzdělává žáky ve dvou budovách. V hlavní budově

v ulici Školní je umístěno ředitelství školy a osm tříd devíti ročníků (spojen je čtvrtý a pátý ročník). Na odloučeném pracovišti v Raisově ulici je umístěno pět tříd prvního stupně. Obě budovy školy jsou dobře dopravně dostupné. Nejsou bezbariérové. Školní stravování je zajišťováno prostřednictvím externího dodavatele, který má k tomu v obou budovách vyčleněny prostory pro výdej stravy a stravování.

K datu inspekce vzdělává základní škola celkem na prvním stupni 173 žáků a na druhém stupni 59 žáků. Z tohoto počtu se 60 žáků vzdělává individuálně. Dva žáci plní školní docházku v zahraniční škole. Školní družina má ve dvou odděleních evidováno 63 žáků, přičemž v oddělení na odloučeném je vedeno v třídní knize 43 žáků. Školní klub vykazuje 35 žáků k pravidelné zájmové činnosti, jejichž docházka není vedena dle školou stanovených pravidel.

Výuku zabezpečuje 28 pedagogických pracovníků v základní škole včetně ředitelky a její zástupkyně, dále tři vychovatelky ve školní družině. Škola vzdělává 20 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), všechny dle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“). Plány pedagogické podpory škola nevypracovává. Péči o tyto žáky pomáhá zajišťovat pět asistentek pedagoga, školní asistentka a speciální pedagog na částečný úvazek.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vychází z vlastní koncepce, kterou vypracovala pro konkurz do této funkce. Nastoupila ke studiu pro ředitele, získává tak zkušenosti nejen praxí, ale i dalším vzděláváním. Se svým nástupem do funkce zavedla možnost individuálního vzdělávání žáků při škole a vydala nový školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, dle kterého se vyučuje ve všech ročnících. Důvodem byla úprava učebního plánu, který byl předchozím vedením školy pozměňován tak, že nebyla dodržována celková povinná dotace hodin a byla překračována maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky.

Kvalitní podmínky pro vzdělávání žáků zajišťují velké světlé učebny, odborné učebny, tělocvičny a pro pracovní vyučování školní dílny s velkým skleníkem a dostatečné materiální vybavení, kromě vybavení interaktivní technikou v učebnách ve Školní ulici. Díky vysokému počtu žáků s individuálním vzděláváním škola splňuje povinný nejnižší počet žáků na třídu dle zákona. Fyzicky docházejících žáků do školy je v některých ročnících poměrně malý počet, který je navíc ovlivněn velkou absencí žáků převážně v okrajových dnech týdne.

Nové vedení školy prozatím nemá ucelenou představu o přesné povaze práce školy. Snaží se ale o okamžitou nápravu případných nedostatků a reaguje pozitivně na podněty učitelského sboru. Vytváří příjemné a klidné klima pro práci pedagogů i pro vzdělávání žáků. Pedagogický sbor je téměř zcela odborně kvalifikován. Tři učitelky si tuto odbornost doplňují studiem. Podporu má další vzdělávání pedagogů, důraz je kladen na doplnění odborné kvalifikace. O náležitý přístup k žákům se SVP pečuje výchovná poradkyně, která je současně zástupkyní ředitelky. Vhodným způsobem je zajišťováno i kariérní poradenství.

Žáci jsou pravidelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví při školních i mimoškolních činnostech. Škola realizuje opatření k prevenci všech forem rizikového chování, často využívá pomoci odborných pracovišť. Součástí minimálního preventivního programu jsou různé akce pořádané během celého školního roku. Hlavní pozornost je věnována vytváření a udržení pozitivního klimatu a eliminaci kázeňských problémů žáků.

V rámci zdravého životního stylu je škola zapojena do projektu „Ovoce a zelenina do škol“. Téma zdravé výživy zařazují vyučující i do předmětu prvouka. Díky zapojení do dvouletého projektu „Šablony“ působí na škole školní asistentka.

Školní družina disponuje vlastním prostorem v obou budovách, její vybavení je na vyšší úrovni na Šumberku, kde je možnost využití přilehlého hřiště nebo horolezecké stěny v prostorách školní družiny. Materiální vybavení je dostatečné.

Školní klub nemá své vlastní prostory. Má možnost využít počítačovou učebnu a školní knihovnu. Vlastní činnost školního klubu probíhá v rámci zájmových útvarů.

Škola hospodaří s finančními prostředky ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Zřizovatel také poskytuje účelovou dotaci na mzdové náklady pedagogů. Od 1. 9. 2018 využívá škola finanční prostředky z účelových neinvestičních víceletých projektů (k úhradě mzdových nákladů školního asistenta). Školní družina i školní klub jsou pro žáky bezplatné. Škola s novým vedením prozatím hledá cesty získávání dalších finančních prostředků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh vzdělávání dosahoval rozdílného spektra kvality. Celkově převládala frontální výuka doplňovaná samostatnou prací žáků a řízeným rozhovorem. Občas byla zařazena i práce skupinová. Střídání aktivit, jejich pestrost, účelnost a využití práce s chybou se v jednotlivých hodinách lišily. Učitelé respektovali osobnost žáků, kladli na ně přiměřené a srozumitelné požadavky. Ne vždy se učitelům dařilo účinně pracovat s časovým plánem vyučovací jednotky, kdy konec hodiny přerušil nedokončenou aktivitu. Metody, které vyžadují aktivní samostatný podíl žáků na vyučovací jednotce, nebyly zařazeny. Hodnocení mělo převážně formativní charakter. Ojedinele byly zaznamenány prvky vzájemného hodnocení a sebereflexe žáků. V malé míře byly využity názorné učební pomůcky a didaktická technika. Nízká byla diferenciací učiva a zohlednění individuálních dispozic žáků s potřebou podpůrných opatření. Kladem byla ve většině sledovaných hodin součinnost práce asistenta pedagoga s učitelem.

Žáci byli vedeni k úsudku, měli možnost vlastního vyjádření, plnili aktivně zadané úkoly. Pedagogové poskytovali zpětnou vazbu, mnohdy individuálně. V případě potřeby poskytovali radu a pomoc.

Ve zdařilých vyučovacích hodinách na prvním stupni vyučující často motivovali žáky formou hry, soutěží či názornými pomůckami. Volené formy práce nenásilně podněcovaly žáky a vedly je k procvičování a osvojování probíraného učiva. Příkladné byly v tomto směru hodiny vlastivědy ve čtvrtém ročníku a českého jazyka ve druhém ročníku.

Práce žáků v podnětném prostředí byla viditelná v prvních ročnících a ve třetím, kde byla zdařile rozvíjena jazyková, matematická a sociální gramotnost, práce s chybou, činnostní a kooperativní učení i mezipředmětové vztahy. Výuka byla přizpůsobena tempu žáků a výukové cíle možnostem každého z nich. Bylo využité i efektivní sebehodnocení a vzájemné hodnocení.

Některé hodiny však probíhaly v málo podnětném prostředí, neměly promyšlenou stavbu, docházelo k didaktickým chybám. Zdlouhavý výklad, nekoncepčnost výuky nebo opakování učiva nedávaly žákům prostor k seberealizaci, docházelo tak k pasivitě, nekázní a nezájmu žáků o učivo, což bylo patrné především v českém jazyce ve spojeném čtvrtém a pátém ročníku a v druhém ročníku v prvouce. K dezorientaci žáků vedlo časté zadávání nových úkolů v průběhu jejich samostatné práce. Ve třech třídách nebyly plně respektovány osnovy školního vzdělávacího programu.

Na druhém stupni ve třídách s nízkým počtem žáků bylo využito procvičování učiva nebo výklad s řízeným rozhovorem. Samostatně žáci prováděli pokus v chemii, v dějepisu dokázali pracovat ve skupinách. V hodině výchovy ke zdraví bylo rozvíjeno kritické myšlení, vhodně byla využita práce s chybou a důraz byl kladen na porozumění probíraného učiva. Kladnou stránkou byly ukázky využití v praktickém životě v přírodovědných předmětech.

Navazující nabídka školních i mimoškolních akcí se snahou zapojit do nich všechny žáky přispívá k všestrannému rozvoji osobnosti žáků. Patří k nim prožívání tradičních svátků nebo kulturní vystoupení pro veřejnost na „Vánočním svařáku“. Přiměřeně věku žáků jsou pořádány exkurze nebo besedy v oblasti minimální prevence. Žáci jsou vedeni ke vztahu k přírodě. V rámci pohybových činností je využito blízké okolí školy k zimním sportům. V letošním školním roce probíhá celoroční projekt „Zima“, který prolíná napříč předměty. V období Vánoc škola pořádá akce současně i pro zákonné zástupce, jako je vánoční jarmark nebo vánoční dílničky.

Ve školní družině byl dán prostor všem žákům podle zájmů i rozvoji pohybových aktivit. Pozitivně působil vstřícný přístup vychovatelek. Žáci se zapojili do celoškolského tematického projektu „Velikonoce“. V oddělení ve Školní ulici měli někteří žáci v průběhu činnosti problém s přijetím nastavených pravidel.

Činnost klubu je dle zápisu v záznamu o práci soustředěna do zájmového útvaru, který se zabývá především sportovní činností, někdy deskovými hrami. V době inspekce nebylo možno činnost zájmových útvarů školního klubu sledovat, neprobíhala v daném čase v prostorách uvedených ředitelkou školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání svých žáků. Zákonní zástupci jsou o průběhu informováni na třídních schůzkách, průběžně v žakovských knížkách, kde však chybí hodnocení výchovných předmětů a v případě spojených ročníků je hodnocení zaznamenáno minimálně. Ke zkvalitnění zpětnovazebných informací by rovněž bylo vhodné v žakovských knížkách konkretizovat hodnocené učivo.

V minulém školním roce prospělo s vyznamenáním 48 % žáků většinou na prvním stupni, 9 % neprospělo a 7 % bylo hodnoceno sníženou známkou z chování. Vliv na negativní klasifikaci chování a neprospěch žáků má velká absence žáků omluvená i neomluvená. Škola nabízí prospěchově slabším žákům doučování a individuální pomoc. Snaží se žáky motivovat pochvalou za vynikající prospěch nebo reprezentaci školy. Cíleně se zaměřuje na zlepšení docházky žáků do školy, což se ne příliš prozatím daří.

Včas jsou identifikováni a podchyceni žáci se SVP. Škola pro ně vytváří IVP dle doporučení odborných pracovišť, avšak výsledky jeho vyhodnocení nejsou prokazatelně projednávány se zákonnými zástupci. Kladnou stránkou je práce speciálního pedagoga a školního asistenta. Pozitivem kariérního poradenství je vhodná motivace žáků osmého a devátého ročníku k dalšímu vzdělávání. Přínosem je realizace exkurzí do podnikových provozů nebo do středních odborných škol, kde mohou žáci získat praktické zkušenosti.

Otázkou je odůvodnění individuálního vzdělávání, kdy argumentem v žádosti zákonných zástupců o jeho povolení je převážně přání vzdělávat dítě individuálním přístupem. Ne vždy je též na žádosti uveden adekvátní popis prostorového a materiálně technického zabezpečení a podmínek ochrany zdraví žáka pro toto vzdělávání.

Prostor pro seberealizaci a prokázání svých dovedností mají možnost žáci účasti v různorodých soutěžích. V loňském roce i během tohoto školního roku získali žáci například první místo v soutěži „Školní časopis“ nebo v oblastním kole soutěže „Hlídek mladých zdravotníků“. Přední místa získávali v soutěži „O Helpíkuv pohár“ nebo v matematických soutěžích i na úrovni kraje. Mezi úspěšnými byli žáci i ve sběru papíru za region Severní Čechy, nebo v recitaci „Jizerská lyra“.

Docházka žáků do školního klubu není vedena formou stanovenou vnitřním řádem, který je vhodným způsobem evidence docházky z hlediska bezpečnosti žáků. Chybí docházkový sešit, tedy není dohledatelné, kdy žáci do klubu přicházejí a kdy odcházejí. Provozní doba klubu v dopoledních hodinách a v čase, kdy převážně žáci druhého stupně neukončili vyučování je neefektivní.

Spolupráce školy s vnějšími partnery příznivě ovlivňuje kvalitu výchovy a vzdělávání žáků. Podporující je spolupráce a vstřícnost zřizovatele. Návštěvy Městské knihovny přispívají k podpoře čtenářské gramotnosti. Ve spolupráci s místním Střediskem volného času se konají sportovní, výtvarné nebo keramické akce. Vzájemná spolupráce s domovem důchodců ovlivňuje i osobnostní složku žáků. Fungující je kooperace s odbornými pracovišti v oblasti péče o žáky se SVP i kariérního poradenství.

Závěry

Vývoj školy

- Od 1. 9. 2018 došlo ke změně ředitelky i její zástupkyně.
- Zvýšil se počet žáků vyžadující vzdělávání dle individuálního vzdělávacího programu.
- Od 1. 9. 2018 se škola nově zaměřila na individuální vzdělávání žáků.
- Od 1. 9. 2018 přestoupilo z různých škol v republice a ze zahraničí 62 žáků prvního i druhého stupně, kterým k tomuto datu bylo povoleno individuální vzdělávání.

Silné stránky

- Vysoká úroveň prostorových podmínek pro vzdělávání.
- Dobré podmínky pro výuku předmětu člověk a svět práce.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Velmi nízký počet docházejících žáků v některých třídách.
- Velmi vysoká absence žáků.
- V případě spojení dvou ročníků nedodržení učebních osnov stanovených školním vzdělávacím programem.
- V minimální míře využití sebehodnocení a sebereflexe žáků.
- Minimální využití metod práce vyžadující aktivní samostatný podíl žáků na výuce.
- Překročení počtu žáků povoleného na jedno oddělení školní družiny.
- Ne zcela prokazatelná činnost školního klubu.
- Chybějící nebo nedostatečná dokumentace prokazující docházku žáků do školního klubu.
- Neprokazatelné projednávání výsledků vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu se zákonnými zástupci.
- Špatně nastavený kontrolní systém školní družiny a školního klubu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivňovat vyučování volbou metod a forem práce vedoucích k vyššímu samostatnému aktivnímu podílu žáků na výuce.
- Více zařazovat sebehodnocení žáků ve výuce.
- Pokračovat ve snaze o eliminaci absence žáků.
- Zaručit funkčnost a prokazatelnost činnosti školního klubu.
- Dodržovat stanovený počet žáků na oddělení školní družiny a dodržovat vykazované skutečnosti v praxi.
- Více spolupracovat se zákonnými zástupci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina s účinností od 1. 11. 2009 ze dne 16. 10. 2009
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <https://profa.uiv.cz/rejskol/> ze dne 2. 4. 2019
3. Jmenování ředitelky na vedoucí pracovní místo ředitelky s účinností od 1. 8. 2018 ze dne 9. 5. 2018
4. Zápisy z pedagogické rady za školní rok 2018/2019 ke dni inspekce
5. Protidrogová prevence, Minimální preventivní program, školní rok 2018-2019 ze dne 17. 9. 2018
6. Program poradenských služeb ve škole, školní rok 2018-2019
7. Koncepce rozvoje školy ke konkurznímu řízení
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2018/2019
9. Plán výchovného poradce, školní rok 2018/2019
10. Individuální vzdělávací plány na školní rok 2018/2019 – 20 žáků
11. Dokumentace k individuálnímu vzdělávání žáků – 60 žáků
12. Rozvrh hodin, školní rok 2018/2019
13. Třídní knihy, školní rok 2018/2019
14. Vnitřní řád školní družiny, účinnost od 3. 9. 2019
15. Zápisní lístky do školní družiny pro školní rok 2018/2019
16. Výkazy o školní družině a školním klubu Z 2-01 k 30. 10. 2018
17. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2018/2019 – 2 oddělení
18. Docházka ranní školní družiny, školní rok 2018/2019
19. Tematický plán činnosti ve školní družině, školní rok 2018/2019
20. Školní řád s účinností od 3. 9. 2018
21. Výroční zpráva, školní rok 2017/2018 ze dne 14. 9. 2018
22. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 3. 9. 2018
23. Školní vzdělávací program školního klubu s platností od 3. 9. 2018
24. Školní vzdělávací program základního vzdělávání s platností od 30. 8. 2018
25. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
26. Dokumentace k hodnocení BOZ
27. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Blanka Hornová v. r.

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka

Mgr. Jana Polanecká v. r.

Mgr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka

Mgr. Dana Rozkovcová v. r.

Bc. Ivana Kolářová, kontrolní pracovníce

Bc. Ivana Kolářová v. r.

Bc. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovníce

Bc. Andrea Trejtnarová v. r.

V Liberci 24. 6. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Duňková, ředitelka školy

Mgr. Jana Duňková v. r.

V Tanvaldu 28. 6. 2019